UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

16 päivänä tammikuuta 2014*

Ennakkoratkaisupyyntö — Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa — Asetus (EY) N:o 1346/2000 — Maksukyvyttömyysmenettelyt — Maksukyvyttömyyteen perustuva takaisinsaantikanne — Vastaajan kotipaikka kolmannessa valtiossa — Sen jäsenvaltion tuomioistuimen toimivalta, jossa velallisella on pääintressien keskus

Asiassa C-328/12,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Bundesgerichtshof (Saksa) on esittänyt 21.6.2012 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 11.7.2012, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Ralph Schmid, joka toimii selvittäjänä Aletta Zimmermannin omaisuutta koskevassa maksukyvyttömyysmenettelyssä,

vastaan

Lilly Hertel,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Tizzano, varapresidentti K. Lenaerts, joka hoitaa ensimmäisen jaoston tuomarin tehtäviä, sekä tuomarit A. Borg Barthet, E. Levits ja M. Berger (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: E. Sharpston,

kirjaaja: hallintovirkamies K. Malacek,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 10.4.2013 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Ralph Schmid, joka toimii selvittäjänä Aletta Zimmermannin omaisuutta koskevassa maksukyvyttömyysmenettelyssä, edustajanaan Rechtsanwalt G. S. Mohnfeld,

— Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze ja J. Kemper,

— Euroopan komissio, asiamiehinään W. Bogensberger ja M. Wilderspin,

kuultuaan julkisasiamiehen 10.9.2013 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee maksukyvyttömyysmenettelyistä 29.5.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1346/2000 (EYVL L 160, s. 1; jäljempänä asetus) 3 artiklan 1 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Ralph Schmid, joka toimii selvittäjänä Aletta Zimmermannin (jäljempänä velallinen) omaisuutta koskevassa maksukyvyttömyysmenettelyssä, ja Sveitsissä asuva Lilly Hertel ja jossa on kyse takaisinsaantikanteesta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Asetuksen johdanto-osan 2–4, 8, 12 ja 14 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(2) Sisämarkkinoiden moitteeton toiminta edellyttää rajat ylittävien maksukyvyttömyysmenettelyjen tehokasta ja tehollista toimintaa – –

(3) Yritysten toiminnoilla on yhä enemmän rajat ylittäviä vaikutuksia, ja sen vuoksi niitä säännellään lisääntyvästi yhteisön lainsäädännöllä. Koska tällaisten yritysten maksukyvyttömyys vaikuttaa myös sisämarkkinoiden moitteettomaan toimintaan, tarvitaan yhteisön säädöstä, jossa vaaditaan maksukyvyttömän velallisen omaisuutta koskevien toimenpiteiden yhteensovittamista.

(4) Sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan kannalta on tarpeen välttää kannustamasta osapuolia siirtämään omaisuutta tai oikeudenkäyntejä jäsenvaltiosta toiseen edullisemman oikeusaseman saamiseksi (’forum shopping’).

– –

(8) Jotta saavutettaisiin rajat ylittäviä vaikutuksia omaavien maksukyvyttömyysmenettelyjen tehokkuuden parantamistavoite, on tarpeen ja aiheellista, että tuomioistuimen toimivaltaa, päätösten tunnustamista ja sovellettavaa lakia tällä alalla koskevat säännökset sisällytettäisiin yhteisön säädökseen, joka on velvoittava ja jäsenvaltioissa sellaisenaan sovellettavissa.

– –

(12) Tässä asetuksessa mahdollistetaan päämenettelyn aloittaminen siinä jäsenvaltiossa, jossa velallisen pääintressien keskus sijaitsee. Tämä menettely on vaikutuksiltaan yleinen ja pyrkii käsittämään velallisen koko omaisuuden. – –

– –

(14) Tätä asetusta olisi sovellettava ainoastaan menettelyihin, joissa velallisen pääintressien keskus sijaitsee yhteisössä.”

4 Asetuksen 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä asetusta sovelletaan sellaiseen velallisen kaikkia velkoja koskevaan maksukyvyttömyysmenettelyyn, jossa velallinen menettää osittain tai kokonaan määräysvallan omaisuuteensa ja jossa määrätään selvittäjä.”

5 Asetuksen 3 artiklan otsikko on ”Kansainvälinen toimivalta”, ja sen 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Sen jäsenvaltion tuomioistuin, jossa velallisella on pääintressien keskus, on toimivaltainen aloittamaan maksukyvyttömyysmenettelyn. – –”

6 Asetuksen 5 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Maksukyvyttömyysmenettelyn alkaminen ei vaikuta velkojan tai sivullisen esineoikeuteen, joka kohdistuu menettelyn alkaessa toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaan velallisen omaisuuteen, olipa se aineellista tai aineetonta, irtainta tai kiinteää ja riippumatta siitä, onko kyseessä tietty omaisuus vai ajallisesti vaihtelevan omaisuuden muodostama kokonaisuus.”

7 Asetuksen 6 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Maksukyvyttömyysmenettelyn alkaminen ei estä velkojaa käyttämästä saatavaansa velalliselle olevan velkansa kuittaamiseen, jos tällainen kuittaus on sallittu sen valtion lain mukaan, jota sovelletaan menettelyn kohteena olevan velallisen saatavaan.”

8 Asetuksen 14 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jos velallinen maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen tekee vastikkeellisen oikeustoimen, joka koskee

— kiinteää omaisuutta, tai

— julkiseen rekisteriin merkittävää alusta tai ilma-alusta,

taikka

— arvo-osuutta, joka perustuu osuuden kirjaamiseen lakisääteiseen rekisteriin,

tällaisen oikeustoimen pätevyys määräytyy sen valtion lain mukaan, jossa kiinteistö sijaitsee tai jossa rekisteriä pidetään.”

9 Asetuksen 25 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Sellaisen tuomioistuimen päätös, jonka päätös menettelyn aloittamisesta tunnustetaan 16 artiklan mukaisesti ja joka koskee maksukyvyttömyysmenettelyn kulkua tai päättämistä taikka tuomioistuimen hyväksymää sovintoa, on niin ikään tunnustettava ilman eri muodollisuuksia. Sellainen päätös on pantava täytäntöön tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla tehdyn Brysselin yleissopimuksen 31–51 artiklan mukaisesti, sellaisena kuin se on muutettuna kyseiseen yleissopimukseen liittymisestä tehdyillä yleissopimuksilla, lukuun ottamatta Brysselin yleissopimuksen 34 artiklan 2 kappaletta.

Mitä ensimmäisessä alakohdassa säädetään, on sovellettava myös maksukyvyttömyysmenettelystä välittömästi johtuvaan ja siihen läheisesti liittyvään päätökseen, silloinkin kun sen on antanut muu tuomioistuin.

– –”

10 Asetuksen 44 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaan asetusta ei sovelleta ”jäsenvaltiossa siltä osin kuin se on ristiriidassa sellaisen sopimuksen konkurssia koskevien velvoitteiden kanssa, jonka tämä valtio on ennen tämän asetuksen voimaantuloa tehnyt yhden tai useamman kolmannen maan kanssa”.

11 Asetuksen liitteessä A on luettelo 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista maksukyvyttömyysmenettelyistä.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

12 Schmid on Saksassa 4.5.2007 velallisen osalta vireille pannussa maksukyvyttömyysmenettelyssä nimetty selvittäjä. Vastaajana oleva Hertel asuu Sveitsissä. Schmid haastoi Hertelin takaisinsaantikanteella vastaamaan saksalaisiin tuomioistuimiin ja vaati takaisin Zimmermannin pesään 8 015,08 euroa korkoineen. Ensimmäisen ja toisen oikeusasteen tuomioistuimet jättivät kyseisen kanteen tutkimatta sen vuoksi, ettei saksalaisilla tuomioistuimilla ollut kansainvälistä toimivaltaa. Schmid ajaa takaisinsaantikannettaan edelleen Bundesgerichtshofissa vireille panemallaan Revision-valituksella.

13 Bundesgerichtshof huomauttaa, että pääasia kuuluu asetuksen 3 artiklan 1 kohdan aineelliseen soveltamisalaan. Se viittaa tässä yhteydessä asiassa C-339/07, Seagon, 12.2.2009 annettuun tuomioon (Kok., s. I-767) ja muistuttaa, että kyseisessä tuomiossa katsottiin, että sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu, on toimivalta tutkia takaisinsaantikanne, joka on nostettu sellaista vastaajaa vastaan, jonka sääntömääräinen kotipaikka on muussa jäsenvaltiossa.

14 Bundesgerichtshofin mukaan ei ole kuitenkaan vielä ratkaistu kysymystä siitä, sovelletaanko asetuksen 3 artiklan 1 kohtaa myös silloin, kun maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu jossakin jäsenvaltiossa mutta takaisinsaantikanteen vastaajan kotipaikka tai sääntömääräinen kotipaikka ei ole jäsenvaltiossa vaan kolmannessa valtiossa.

15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että asetuksen 3 artiklan 1 kohdan sanamuodon mukaan kyseisen säännöksen soveltamiseksi riittää, että velallisen pääintressien keskus sijaitsee jäsenvaltiossa. Kyseisen asetuksen soveltaminen edellyttää rajat ylittävää liittymää, mutta ei kuitenkaan ole selvää, onko tuon liittymän koskettava toista jäsenvaltiota vai kolmatta valtiota.

16 Tässä tilanteessa Bundesgerichtshof päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa velallisen omaisuutta koskeva maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu, toimivalta tutkia takaisinsaantikanne, joka on nostettu sellaista henkilöä vastaan, jonka kotipaikka tai sääntömääräinen kotipaikka ei ole missään jäsenvaltiossa?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään sitä, onko asetuksen 3 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu, on toimivalta tutkia maksukyvyttömyyteen perustuva takaisinsaantikanne, joka on nostettu sellaista henkilöä vastaan, jonka kotipaikka ei ole missään jäsenvaltiossa.

18 Tuohon kysymykseen vastaamiseksi on heti alkuun huomautettava, että asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa vain säädetään, että toimivalta aloittaa velallisen osalta maksukyvyttömyysmenettely on sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa kyseisellä velallisella on pääintressien keskus. Pääasian tapauksessa velallisen pääintressien keskus on Saksassa.

19 Aluksi on kuitenkin määritettävä, kuuluuko maksukyvyttömyysmenettely silloin, kun ainoa kyseiseen tilanteeseen sisältyvä rajat ylittämä liittymä on jäsenvaltion ja kolmannen valtion välillä, kyseisen jäsenvaltion tuomioistuimien toimivaltaan asetuksen 3 artiklan 1 kohdan nojalla vai onko tuo kansainvälistä toimivaltaa koskeva kysymys ratkaistava sitä vastoin soveltamalla kyseisen jäsenvaltion kansallista oikeutta.

20 Tämän määrittämisen yhteydessä tulee esiin kysymys siitä, edellyttääkö asetuksen soveltaminen joka tapauksessa rajat ylittävää liittymää siinä mielessä, että asetuksen soveltamisalaan kuuluvat ainoastaan tilanteet, joilla on liittymä kahteen tai useampaan jäsenvaltioon, ja tästä on huomautettava, ettei tällainen yleinen ja ehdoton edellytys perustu asetuksen säännösten sanamuotoon.

21 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 25 kohdassa huomauttanut, asetuksen 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Soveltamisala”, ja asetuksen liitteessä A, jossa on luettelo ensin mainitussa säännöksessä tarkoitetuista maksukyvyttömyysmenettelyistä, ei rajoiteta asetuksen soveltamista menettelyihin, joilla on rajat ylittävä liittymä edellä olevassa kohdassa esitetyssä merkityksessä. Sama pätee asetuksen johdanto-osan 14 perustelukappaleeseen, jonka mukaan asetusta jätetään soveltamatta vain tapauksissa, joissa velallisen pääintressien keskus sijaitsee Euroopan unionin ulkopuolella.

22 Asetuksen useiden säännösten soveltaminen edellyttää tosin liittymää vähintään kahden jäsenvaltion alueeseen tai oikeusjärjestykseen, kuten on tilanne asetuksen 5 artiklan 1 kohdan osalta, jossa vahvistetaan sääntö, joka koskee sivullisen esineoikeuksia velallisen omaisuuteen, joka on menettelyn alkamisajankohtana ”toisessa jäsenvaltiossa”, tai asetuksen III luvun, joka koskee ”Sekundäärimenettelyä”, säännösten osalta, jotka koskevat ainoastaan sekundäärimenettelyä, joka on aloitettu toisessa jäsenvaltiossa.

23 Asetuksen muissa säännöksissä, kuten sen 6 ja 14 artiklassa, ei kuitenkaan ole tällaisia nimenomaisia rajoituksia. Asetuksen 44 artiklan 3 kohdan a alakohdassa säädetään lisäksi, että asetusta ei sovelleta jäsenvaltiossa siltä osin kuin se on ristiriidassa sellaisen sopimuksen konkurssia koskevien velvoitteiden kanssa, jonka tuo valtio on ennen asetuksen voimaantuloa tehnyt yhden tai useamman kolmannen maan kanssa. Kyseinen säännös olisi kuitenkin lähtökohtaisesti tarpeeton, jos kyseessä olevaa asetusta ei sovellettaisi jäsenvaltion ja kolmannen valtion välisiin suhteisiin.

24 Siltä osin kuin tässä yhteydessä on kyse asetuksen säännöksistä, joissa ei nimenomaisesti säädetä rajat ylittävästä liittymästä vähintään kahteen jäsenvaltioon, on todettava, etteivät myöskään asetuksen tavoitteet, sellaisina kuin ne ilmenevät muun muassa sen johdanto-osan perustelukappaleista, puolla sellaista asetuksen soveltamisalan suppeaa tulkintaa, joka edellyttää välttämättä tällaista liittymää.

25 Vaikka näet asetuksen johdanto-osan toisesta, kolmannesta ja neljännestä perustelukappaleesta ilmenee, että asetuksen tavoitteena on muun muassa varmistaa ”sisämarkkinoiden moitteeton toiminta”, mainitusta neljännestä perustelukappaleesta kuitenkin ilmenee, että tuon tavoitteen kannalta on erityisesti tarpeen ”välttää kannustamasta osapuolia siirtämään omaisuutta tai oikeudenkäyntejä jäsenvaltiosta toiseen edullisemman oikeusaseman saamiseksi (’forum shopping’)”. Asetuksen johdanto-osan kahdeksannessa perustelukappaleessa viitataan ”rajat ylittäviä vaikutuksia omaavien maksukyvyttömyysmenettelyjen tehokkuuden parantamistavoit[teeseen]”, ja asetuksen johdanto-osan 12 perustelukappaleessa todetaan, että asetuksen soveltamisalaan kuuluva maksukyvyttömyysmenettely ”on vaikutuksiltaan yleinen ja pyrkii käsittämään velallisen koko omaisuuden”. Jälkimmäisiin tavoitteisiin voivat kuulua paitsi jäsenvaltioiden väliset suhteet myös luonteeltaan ja sanamuodon mukaan kaikki rajat ylittävät tilanteet.

26 Lopuksi on todettava, ettei asetuksen soveltamisalan rajoittaminen tilanteisiin, joilla on välttämättä liittymä vähintään kahteen jäsenvaltioon, perustu myöskään asetuksen 3 artiklan 1 kohdalle ominaisiin erityistavoitteisiin.

27 Tässä yhteydessä on huomautettava, että kyseisessä säännöksessä vain vahvistetaan kansainvälistä toimivaltaa koskeva sääntö, jonka mukaan ”sen jäsenvaltion tuomioistuin, jossa velallisella on pääintressien keskus, on toimivaltainen aloittamaan maksukyvyttömyysmenettelyn”. Asetuksen johdanto-osan kahdeksannen perustelukappaleen valossa sen 3 artiklan 1 kohdalla pyritään siis edistämään ennakoitavuutta ja näin ollen oikeusvarmuutta siltä osin kuin on kyse tuomioistuimien toimivallasta konkurssiasioissa.

28 Oikeuskäytännössä on jo katsottu, että sen määrittämiseksi, mikä tuomioistuin on toimivaltainen aloittamaan maksukyvyttömyysmenettelyn, velallisen pääintressien keskus on määritettävä ajankohtana, jolloin hakemus maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta jätetään (ks. asia C-1/40, Staubitz-Schreiber, tuomio 17.1.2006, Kok., s. I-701, 29 kohta). Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 29 kohdassa korostanut, noin aikaisessa vaiheessa on mahdollista, ettei mitään rajat ylittävää liittymää ole vielä tiedossa. Toimivaltaisen tuomioistuimen määrittämistä ei kuitenkaan voida lykätä siihen saakka, kunnes menettelyyn liittyvien eri seikkojen sijainti, kuten liitännäiskanteen potentiaalisen vastaajan kotipaikka, on velallisen pääintressien keskuksen lisäksi tiedossa. Jos näet odotetaan siihen saakka, että kyseiset seikat ovat tiedossa, sellaisten maksukyvyttömyysmenettelyjen, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia, parantamista ja nopeuttamista koskevat tavoitteet vaarantuisivat.

29 Asetuksen 3 artiklan 1 kohdan soveltaminen ei siis voi pääsääntöisesti riippua rajat ylittävästä liittymästä toiseen jäsenvaltioon.

30 Kun kyse on siis erityisesti siitä, onko sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu, toimivalta tutkia maksukyvyttömyyteen perustuva takaisinsaantikanne, joka on nostettu sellaista vastaajaa vastaan, jonka kotipaikka ei ole missään jäsenvaltiossa, on huomautettava, että edellä mainitussa asiassa Seagon annetun tuomion 21 kohdassa on todettu, että asetuksen 3 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että siinä annetaan sen jäsenvaltion tuomioistuimille, jolla on toimivalta aloittaa maksukyvyttömyysmenettely, myös kansainvälinen toimivalta tutkia kanteet, jotka johtuvat välittömästi kyseisestä menettelystä ja liittyvät siihen läheisesti.

31 Mainitun tuomion 25 kohdassa on tosin myös todettu, että noilla tuomioistuimilla on siis toimivalta tutkia maksukyvyttömyysmenettelyyn perustuva takaisinsaantikanne, joka on nostettu sellaista vastaajaa vastaan, jonka sääntömääräinen kotipaikka on muussa jäsenvaltiossa.

32 Pelkästään sen perusteella, että tuossa samassa tuomiossa on ainoastaan todettu sillä tuomioistuimella, jossa maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu, olevan toimivalta tutkia sellaisia vastaajia vastaan nostetut kanteet, jotka ovat sijoittautuneet toiseen jäsenvaltioon, ei voida kuitenkaan päätellä, että tällainen toimivalta olisi lähtökohtaisesti suljettu pois, jos kyseessä oleva vastaaja on sijoittautunut kolmanteen valtioon, koska kyseisessä asiassa ei ollut pyydetty ottamaan kantaa tuohon kysymykseen. Edellä mainitun asian Seagon vastaaja oli näet sijoittautunut jäsenvaltioon.

33 Lisäksi on todettava, että asetuksen 3 artiklan 1 kohdan tavoitteet, joita ovat – kuten tämän tuomion 27 kohdassa on huomautettu – konkurssiasioita koskevan tuomioistuimen toimivallan ennakoitavuuden ja siis oikeusvarmuuden edistäminen, puoltavat tulkintaa, jonka mukaan kyseisellä säännöksellä perustetaan myös toimivalta tutkia maksukyvyttömyyteen perustuva takaisinsaantikanne, joka on nostettu sellaista vastaajaa vastaan, jonka kotipaikka on kolmannessa valtiossa. Sillä, että unionissa on yhdenmukaistettu tuomioistuimien toimivaltaa koskevat säännöt maksukyvyttömyyteen perustuvien takaisinsaantikanteiden osalta, edistetään näet näiden päämäärien toteutumista riippumatta siitä, onko vastaajan kotipaikka jäsenvaltiossa vai kolmannessa valtiossa.

34 Tätä päätelmää ei voida kyseenalaistaa sillä Saksan hallituksen suullisessa käsittelyssä esiin tuomalla seikalla, että tällaisen takaisinsaantikanteen yhteydessä vastaaja haastettaisiin vastaamaan tuomioistuimeen, jonka kotipaikka on muussa kuin siinä valtiossa, jossa vastaajalla on kotipaikka.

35 On näet todettava, että asetuksessa sen tuomioistuimen määrittämiseksi, jolla on toimivalta tutkia kyseinen kanne, vahvistettu kriteeri eli sen jäsenvaltion tuomioistuin, jossa velallisella on pääintressien keskus, on tavallisesti vastaajan, joka voi ottaa sen huomioon osallistuessaan velallisen kanssa toimeen, joka saatetaan kumota maksukyvyttömyysmenettelyn yhteydessä, ennakoitavissa. Tämän perusteella konkurssiasioita koskevan tuomioistuimen toimivallan ennakoitavuuden ja oikeusvarmuuden tavoitteet, jotka ilmenevät asetuksen johdanto-osan kahdeksannesta perustelukappaleesta, sekä mahdollisesti asetuksen johdanto-osan neljännessä perustelukappaleessa mainittu tavoite välttää kannustamasta osapuolia siirtämään omaisuutta valtiosta toiseen tai valitsemaan erityinen oikeuspaikka edullisemman oikeusaseman saamiseksi, ovat tärkeämpiä kuin halu välttää se, että vastaaja haastetaan vastaamaan ulkomaalaiseen tuomioistuimeen.

36 Samalla tavalla ei voi menestyä myöskään väite siitä, että kolmannen valtion tuomioistuimilla ei ole mitään velvollisuutta tunnustaa tai panna täytäntöön sellaista ratkaisua, jonka toimivaltainen tuomioistuin antaa unionissa, tai toisin sanoen, että asetuksen 3 artiklan 1 kohdan soveltamisella tapauksessa, jossa vastaajan kotipaikka on kolmannessa valtiossa, ei ole tehokasta vaikutusta.

37 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 36 ja 38 kohdassa korostanut, se, että tuomioistuimen, joka on aloittanut maksukyvyttömyysmenettelyn, antamien ratkaisujen tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevat asetuksen säännökset eivät voi sitoa kolmansia maita, ei näet estä soveltamasta kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa vahvistettua toimivaltasääntöä. Lisäksi jopa silloin, kun konkreettisessa tapauksessa ei ole mahdollista vedota asetukseen itseensä tuomioistuimen ratkaisujen tunnustamisen ja täytäntöönpanon osalta, toimivaltaisen tuomioistuimen ratkaisun tunnustaminen ja täytäntöönpano voi joskus olla mahdollista kahdenvälisen sopimuksen perusteella.

38 Lisäksi on todettava, että vaikka tällaista ratkaisua ei kahdenvälisen sopimuksen perusteella tunnusteta ja panna täytäntöön valtiossa, jossa vastaajalla on kotipaikka, muut jäsenvaltiot voivat tunnustaa ja panna täytäntöön kyseisen ratkaisun asetuksen 25 artiklan nojalla muun muassa siinä tapauksessa, että osa tuon vastaajan omaisuudesta sijaitsee jossakin näistä jäsenvaltioista.

39 Edellä esitetyn perusteella kysymykseen on vastattava, että asetuksen 3 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu, on toimivalta tutkia maksukyvyttömyyteen perustuva takaisinsaantikanne, joka on nostettu sellaista henkilöä vastaan, jonka kotipaikka ei ole missään jäsenvaltiossa.

Oikeudenkäyntikulut

40 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Maksukyvyttömyysmenettelyistä 29.5.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1346/2000 3 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu, on toimivalta tutkia maksukyvyttömyyteen perustuva takaisinsaantikanne, joka on nostettu sellaista henkilöä vastaan, jonka kotipaikka ei ole missään jäsenvaltiossa.

Allekirjoitukset